

**พฤติการณ์อันควรสงสัยว่ามีการฉ้อโกง
และทฤษฎีในการจัดซื้อจัดจ้าง**

1. ข้อร้องเรียนจากผู้เข้าร่วมประมูล

ข้อร้องเรียนจากผู้เข้าร่วมประมูลและฝ่ายอื่นๆ

ข้อร้องเรียนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการฉ้อฉลและการทุจริตในโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากธนาคาร ข้อร้องเรียนจำนวนมากแม้จะไม่ได้กล่าวถึงการฉ้อฉลและการทุจริตแต่ในการสืบสวนสอบสวนมักจะนำไปสู่การเปิดเผยการกระทำมิชอบดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับวัสดุที่ขาดหายไปหรือวัสดุที่มีข้อบกพร่องแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถที่ต่ำแต่ยังอาจชี้ให้เห็นว่าการยอมรับวัสดุที่มีข้อบกพร่องเป็นการแลกเปลี่ยนกับสินบน ข้อร้องเรียนอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือความเสี่ยงประเภทใดๆก็ได้

2. สัญญาย่อยที่มีมูลค่าต่ำกว่าวงเงินจัดซื้อจัดจ้าง

สัญญาจำนวนมากที่มีมูลค่าต่ำกว่าวงเงินขั้นต่ำของการจัดซื้อจัดจ้างเพียงเล็กน้อย (แบ่งแยกวงเงินจัดซื้อจัดจ้าง)

ในโครงการที่การฉ้อฉลหรือการทุจริตผู้กระทำผิดมักจะพยายามหลีกเลี่ยงการตรวจสอบในระดับที่สูงขึ้นหรือการประมูลแบบแข่งขันราคา ในลักษณะนี้พวกเขาจะปรับสัญญาให้ต่ำกว่าวงเงินจัดซื้อจัดจ้างเพียงเล็กน้อยหรือเจตนาแบ่งแยกสัญญาออกเป็นสัญญาย่อยหลายๆ สัญญาอย่างชัดเจน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

3. รูปแบบของการประกวดราคาที่ผิดปกติ

- การเสนอราคาแตกต่างกันอย่างชัดเจนเป็นเปอร์เซ็นต์อย่างเป็นแบบ เช่น 1% 3% 10% (ตรวจดูในรายงานผลการพิจารณาการเสนอราคา)
- การเสนอราคาใกล้เคียงกันมากหรือห่างกันมากอย่างที่อธิบายไม่ได้ เช่น ระหว่างราคาต่ำสุดและราคาต่ำสุดรองลงมาห่างกันน้อยกว่า 1% หรือมากกว่า 10 % (ตรวจดูในรายงานผลการพิจารณาการเสนอราคา)
- ราคาที่เสนอโดยผู้แพ้การประมูลเป็นตัวเลขหลักถ้วนๆหรือตัวเลขที่ผิดปกติ เช่น 355,000 หรือ 65,888,000 เหรียญสหรัฐ (ตรวจดูในรายงานผลการพิจารณาการเสนอราคา)
- ราคาที่เสนอสูงมากโดยอธิบายไม่ได้ เช่น ราคาทั้งหมดหรือองค์ประกอบของราคาที่เสนอสูงกว่าราคาประเมินอย่างไม่สมเหตุสมผล (ตรวจดูในรายงานผลการพิจารณาการเสนอราคา)
- ผู้เสนอราคาที่แพ้การประมูลกลายเป็นผู้รับจ้างช่วง (ตรวจดูในรายงานผลการพิจารณาการเสนอราคา)
- มีการหมุนเวียนผู้ชนะการประมูล

- การพิจารณาผลการประกวดราคาหรือการประกาศผล หรือลงนามในสัญญาล่าช้าอาจบ่งชี้ว่ามี การต่อรองเงื่อนไของงการทุจริต
- มีการขยายหลักประกันของประกวดราคาช้า

ในการประกวดราคาที่มีการสมยอมกันผู้ชนะการประมูลจะประสานกับผู้เข้าร่วมประมูล คน อื่นๆ ให้เสนอราคาที่ทำให้ราคาที่ผู้ชนะการประมูลเสนอเป็นราคาต่ำสุด รวมถึงการประสานงาน การจัดทำ ข้อเสนอราคาในนามของผู้เข้าร่วมประมูลที่สมยอมราคากัน ผู้ชนะการประมูลอาจใช้ บริษัทย่อย บริษัท ในเครือหรือบริษัทบังหน้า(บริหารที่จัดตั้งขึ้นมาบังหน้าเพื่อกระทำการกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย) เพื่อให้เข้ายื่น ข้อเสนอที่มีราคาสูงมากๆ หรือข้อเสนอที่มีเงื่อนไของงพิเศษที่รับไม่ได้ ในหลายกรณีผู้สืบสวนสอบสวน ระหว่างประเทศตรวจพบว่าผู้ชนะการประกวดราคาส่งแฟกซ์ข้อเสนอราคาของผู้เข้าร่วมประมูลทั้งหมดจาก เครื่องแฟกซ์เครื่องเดียวกัน

ผู้สืบสวนสอบสวนระหว่างประเทศพบตัวบ่งชี้เพิ่มเติม เช่น ผู้เข้าร่วมประมูลมีชื่อสกุล ที่อยู่ เบอร์ โทรศัพท์ เบอร์แฟกซ์เดียวกันหรือข้อเสนอราคาที่มีหลักประกันของประกวดราคามีเลขที่ต่อเนื่องกันซึ่ง ชี้ให้เห็นว่าซื้อ โดยผู้ซื้อคนเดียว การตรวจสอบเอกสารประกวดราคาอย่างละเอียดจะพบว่ามีรูปร่างหน้าตา หรือการใช้รูปแบบการเขียนแบบเดียวกัน การสะกดคำผิดเหมือนกัน ฯลฯ ในบางอุตสาหกรรมหรือ บางแห่งที่การสมยอมราคาประมูลเป็นไปอย่างแพร่หลายราคาประมูลมักจะ สูงกว่าราคาที่รัฐบาลประมาณ ไปได้ถึงร้อยละ 30 หรือมากกว่า

4. ค่าธรรมเนียมตัวแทนที่สูงเกินไป

ค่าธรรมเนียมตัวแทนและราคาสินค้าที่สูงเกินไป

ค่าธรรมเนียมสามารถนำมาใช้ซ่อนเร้นอำพรางการจ่ายเงินโดยมิชอบค่าธรรมเนียมเหล่านี้มักอยู่ใน รูปของค่าใช้จ่ายสำหรับตัวแทนซึ่งไม่มีความจำเป็นต้องจ้าง (รู้จักกันในนามของนายหน้า ตัวแทน หรือผู้ ประสานงาน) ในระดับสากลพบใน 2 ลักษณะในโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากธนาคาร

1. ผู้รับจ้างต่างประเทศ จ้างตัวแทนในประเทศเพื่อช่วยจัดทำข้อเสนอราคาและเจรจาต่อรองสัญญา ค่าธรรมเนียมที่จ่ายให้แก่ตัวแทนในประเทศไม่ได้แบ่งแยกชัดเจนและหรือไม่ลงรายการและมักจะ ใช้เป็นสินบนตามที่ได้ตกลงไว้
2. หน่วยจัดซื้อสั่งซื้ออุปกรณ์สำนักงานจากคนกลางตามราคาที่กำหนดต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ นายหน้า ซื้ออุปกรณ์จากบริษัทในประเทศด้วยราคาต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต่ำกว่ามาก (หรือซื้ออุปกรณ์ ทดแทนที่ถูกลง) และได้รับกำไรหรือแบ่งกำไรกับเจ้าหน้าที่พัสดุ

5. ผู้เข้าประมูลที่น่าสงสัย

ผู้เข้าประมูลเป็นองค์กรที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ถ้าหากคุณมีข้อสงสัยเกี่ยวกับผู้ชนะการประมูลควรต้องทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยค้นหาจากสมุดโทรศัพท์ ตรวจสอบเว็บไซต์ของผู้ชนะการประมูล ฯลฯ เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าผู้ชนะการประมูลเป็นองค์กรถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

- คนที่ไม่ซื้อสตั๊ดตั้งบริษัท/บริษัทที่ปรึกษาปลอม (ที่ไม่มีตัวตน) ขึ้นมาเพื่อรับสัญญา
- เจ้าหน้าที่โครงการตั้งผู้รับจ้างปลอมขึ้นมาเพื่อส่งใบเรียกเก็บเงินปลอม
- ผู้ร่วมประมูลง้อยื่นข้อเสนอราคาสูงกว่าเพื่อให้ผู้ที่กำหนดไว้ให้เป็นผู้ชนะการประมูล ได้รับการคัดเลือกและทำให้เห็นว่ามีการแข่งขันกันจริง

บริษัทปลอมเหล่านี้บางครั้งเรียกว่าบริษัทบังหน้าหรือบริษัทลม ไม่มีสินทรัพย์หรือเครื่องอำนวยความสะดวกทางธุรกิจอย่างถาวรและมักจะไม่ได้จดทะเบียนหรือมีชื่ออยู่ในสมุดโทรศัพท์หรือทำเนียบธุรกิจ

6. ผู้เสนอราคาต่ำสุดไม่ได้รับการคัดเลือก

ข้อเสนอราคาต่ำสุดถูกพิจารณาอย่างไม่สมเหตุสมผลว่ามีคุณสมบัติไม่ตรงตามข้อกำหนด

สัญญาเดิมนี่บ่งชี้ถึงการฮั้วประมูล เจ้าหน้าที่โครงการที่มีผลประโยชน์แอบแฝงหรือหวังว่าจะได้รับเงินตอบแทนจากผู้รับจ้าง(บางครั้งในนามของเจ้าหน้าที่รัฐคนอื่น ๆ) มักจะกีดกันคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาให้พิจารณาว่าข้อเสนอที่ราคาต่ำสุดมีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดจึง มีผลทำให้ผู้รับจ้างที่พวกเขาพอใจซึ่งมักจะเสนอราคาสูงกว่าและ/หรือมีคุณสมบัติเกือบไม่ตรงตามข้อกำหนด เป็นผู้ได้รับสัญญา

7. การทำสัญญาจ้างซ้ำกับผู้รับจ้างรายเดิม

การทำสัญญาจ้างอย่างไม่สมเหตุสมผลและ/หรือซ้ำกับผู้รับจ้างรายเดิม

คำขอให้ยกเว้นการดำเนินการตามแผนจัดซื้อจัดจ้างที่ได้อนุมัติไว้แล้วเพื่อทำสัญญาจ้างกับผู้ประมูลรายหนึ่งรายใดควรจะต้องถูกตรวจสอบอย่างใกล้ชิด คำขอเหล่านี้มักจะอ้างเหตุผลเรื่อง “ความจำเป็นเร่งด่วน” สัญญาจ้างลักษณะนี้กระทำบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลที่ไม่ถูกต้องหรือ ถูกแบ่งแยกเป็นสัญญาย่อยเพื่อให้มูลค่าของสัญญาต่ำกว่ามูลค่าขั้นต่ำของการจัดซื้อจัดจ้าง

8. การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขและมูลค่าของสัญญา

การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขและมูลค่าของสัญญาอย่างไม่สมเหตุสมผล

การเปลี่ยนแปลงปริมาณหรือประเภทของงานและ/หรือเพิ่มราคาในสัญญาเดิมที่ยื่นไว้ก่อนที่จะมีการเซ็นสัญญาควรจะต้องตรวจสอบอย่างละเอียด ผลกำไรอาจเกิดจากการเพิ่มราคาและ/หรือปริมาณงานในช่วงระหว่างเวลาที่ ผู้รับจ้างได้รับการคัดเลือกและเซ็นสัญญาโดยการเปลี่ยนแปลงขอบเขต (การมีส่วนร่วมของ) บุคคลากรหลัก อัตราการผลิตต่อหน่วยหรือเงื่อนไขทั่วไปของสัญญา นอกจากนั้นเมื่อมีการดำเนินการตามสัญญาผู้รับจ้างอาจจะทำงานที่มีมูลค่าและปริมาณน้อยกว่า และ/หรือไม่ดำเนินการตามชั่วโมงทำงานที่ได้ตกลงกันไว้

9. คำสั่งเปลี่ยนแปลงสัญญา

คำสั่งให้มีการเปลี่ยนแปลง

หลังจากมีการลงนามในสัญญาและระหว่างการดำเนินการมักมีคำสั่งให้มีการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ครั้ง ในขณะที่บางสภาพการณ์คำสั่งเปลี่ยนแปลงสัญญาเป็นไปโดยถูกต้องแต่ก็มีบางสภาพการณ์ที่ลูกค้าและผู้รับจ้างสมยอมกันเพื่อเพิ่มมูลค่าของสัญญาโดยไม่มีผลผลิตหรืองานใหม่เพิ่มขึ้นเลย

10. งาน/บริการที่มีคุณภาพต่ำ

การส่งมอบสินค้า/บริการที่มีคุณภาพต่ำหรือไม่มีการส่งมอบ

การสืบสวนสอบสวนระหว่างประเทศและการตรวจสอบรายละเอียดการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่าสินค้า งานหรือบริการที่มีคุณภาพต่ำหรือไม่ได้ส่งมอบเป็นตัวชี้วัดอย่างดีของการฉ้อฉลและการทุจริต

เมื่อผู้รับจ้างใช้สินบนและเงินใต้โต๊ะหรือสมยอมกันกับผู้ประมุขรายอื่นเพื่อให้ได้รับโครงการต้นทุนโดยมิชอบเหล่านี้จะถูกเรียกคืนเพื่อคงไว้ซึ่งผลกำไรโดยวิธีการที่ใช้กันมากที่สุดคือ

- เพิ่มราคางาน/สินค้า/บริการในสัญญา
- ส่งมอบงาน/สินค้า/บริการน้อยกว่าที่กำหนด
- ส่งมอบงาน/สินค้า/บริการที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่กำหนด

ที่กล่าวมาข้างต้นมักจะเกิดขึ้นโดยกระบวนการคัดเลือกที่ถูกครอบงำ